

Aggadot haChurban and our Current Debates

(1) גיטין נה:נו.

אקמץא ובר קמץא חרוב ירושלים – דההוא גברא דרחמיה קמץא, ובעל דבביה בר קמץא. עבד סעודתא, אמר ליה לשמעיה: זיל אייתי לי קמץא. אזל אייתי ליה בר קמץא. אתא, אשכחיה דהוה יתיב. אמר ליה: מכדי ההוא גברא בעל דבבא דההוא גברא הוא, מאי בעית הכא? קום פוק! אמר ליה: הואיל ואתאי, שבקן ויהיבנא לך דמי מה דאכילנא ושתינא. אמר ליה: לא. אמר ליה: יהיבנא לך דמי פלגא דסעודתיה! אמר ליה: לא. אמר ליה: יהיבנא לך דמי כולה סעודתיה! אמר ליה: לא. נקטיה בידיה ואוקמיה ואפקיה. אמר: הואיל והוה יתבי רבנן ולא מחו ביה, שמע מינה קא ניחא להו, איזיל איכול בהו קורצא בי מלכא. אזל אמר ליה לקיסר: מרדו בך יהודאי! אמר ליה: מי יימר? אמר ליה: שדר להו קורבנא, חזית אי מקרבין ליה. אזל שדר בידיה עגלא תלתא. בהדי דקאתי שדא ביה מומא בניב שפתיים, ואמרי לה בדוקין שבעין – דוכתא דלדין הוה מומא, ולדידהו לאו מומא הוא.

(2) גיטין נוצ

אבא סקרא – ריש בריוני דירושלים, בר אחתיה דרבן יוחנן בן זכאי הוה. שלח ליה: תא בציןעא לגבאי. אתא. אמר ליה: עד אימת עבדיתו הכי, וקטליתו ליה לעלמא בכפנא? אמר ליה: מאי איבעיד, דאי אמינא להו מידי קטלו לי! אמר ליה: חזי לי תקנתא לדידי דאיפוק, אפשר דהוי הצלה פורתא. אמר ליה: נקוט נפשך בקצירי, וליתו כולי עלמא ולישיליו בך, ואייתי מידי סריא ואגני גבה, ולימרו דנח נפשך. וליעיליו בך תלמידך ולא ליעול בך איניש אחרינא, דלא לרגשון בך דקליל את, דאינהו ידעי דחייא קליל ממיתא. עביד הכי. נכנס בו רבי אליעזר מצד אחד, ורבי יהושע מצד אחר. כי מטו לפיתחא, בעו למדקריה. אמר להו: יאמרו: רבן דקרו! בעו למדחפיה. אמר להו: יאמרו: רבן דחפו! פתחו ליה בבא, נפק.

(3) גיטין נו:נו.

כי מטא להתם, אמר: שלמא עלך מלכא, שלמא עלך מלכא. אמר ליה: מיחייבת תרי (קטלא) [קטלי], חדא דלאו מלכא אנא וקא קרית לי מלכא, ותו אי מלכא אנא עד האידינא אמאי לא אתית לגבאי. אמר ליה: דקאמרת לאו מלכא אנא, איברא מלכא את; דאי לאו מלכא את לא מימסרא ירושלים בידך, דכתיב: "והלבנון באדיר יפול" – ואין "אדיר" אלא מלך, דכתיב: "והיה אדירו ממנו וגו'"; ואין "לבנון" אלא בית המקדש, שנאמר: "ההר הטוב הזה והלבנון". ודקאמרת: אי מלכא אנא, אמאי לא קאתית לגבאי עד האידינא – בריוני דאית בן לא שבקינן. אמר ליה: אילו חבית של דבש ודרקון כרוך עליה, לא היו שוברין את החבית בשביל דרקון? אישתיק. קרי עליה רב יוסף, ואיתימא רבי עקיבא: "משיב חכמים אחור ודעתם יסכל", איבעי ליה למימר ליה: שקלינן צבבתא ושקלינן ליה לדרקון וקטלינן ליה, וחביתא שבקינן לה.

(4) גיטין נו:

אדהכי, אתא פריסתקא עליה מרומי, אמר ליה: קום, דמית ליה קיסר, ואמרי הנהו חשיבי דרומי לאותיבך ברישא. הוה סיים חד מסאניה. בעא למסיימה לאחרינא, לא עייל. בעא למישלפיה לאידך, לא נפק. אמר: מאי האי? אמר ליה: לא תצטער, שמועה

טובה אתִּיא לָהּ, דְּכַתִּיב: "שְׁמוּעָה טוֹבָה תִּדְשֵׁן עַצֶּם". אֲלֹא מֵאִי תִקְנֶתִּיהָ? לִיתִּי אִינִישׁ דִּלָּא מִיִּתְבָּא דַּעְתָּהּ מִינִיהּ, וְלַחֲלִיף קַמָּהּ, דְּכַתִּיב: "וְרוּחַ נִכְאָה תִיבֹשׁ גֶּרֶם". עֲבַד הָכִי, עֵייל. אָמַר לִיהּ: וּמֵאַחַר דְּחֻכְמִיתוּ כּוּלֵּי הָאִי, עַד הָאֵידֵנָא אִמָּאי לֹא אֶתִּיתוּ לְגַבְאִי? אָמַר לִיהּ: וְלֹא אָמַרִי לָךְ? אָמַר לִיהּ: אֲנָא נָמִי אָמַרִי לָךְ! אָמַר לִיהּ: מִיזֵל אֲזִילָנָא, וְאִינִשׁ אַחֲרִינָא מְשֻׁדְרָנָא; אֲלֹא בְּעִי מִינָאי מִיַּדִּי דְאַתָּן לָךְ. אָמַר לִיהּ: תֵּן לִי יְבֻנָּה וְחֻכְמִיָּהּ, וְשׁוּשִׁילָתָא דְרַבָּן גְּמִלְיָאֵל, וְאַסְוּתָא דְמַסְיִין לִיהּ לְרַבִּי צְדוֹק. קָרִי עֲלִיהּ רַב יוֹסֵף, וְאִיתִימָא רַבִּי עֲקִיבָא: "מְשִׁיב חַכְמִים אַחֲוֹר וְדַעְתָּם יִסְכָּל", אִיבְעִי לְמִימַר לִיהּ: לְשִׁבְקִינָהּ הָדָא זִימָנָא. וְהוּא סָבַר: דְּלָמָּא כּוּלֵּי הָאִי לֹא עֲבִיד, וְהַצֵּלָה פּוּ, וְהַצֵּלָה פּוֹרְתָא נָמִי לֹא הוּי

5) ברכות כח:

וּכְשִׁחֲלָה רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי נִכְנָסוּ תַלְמִידָיו לְבִקְרוּ. כִּיּוֹן שָׂרָאָה אוֹתָם הִתְחִיל לְבָכּוֹת. אָמְרוּ לוֹ תַלְמִידָיו: "נֵר יִשְׂרָאֵל, עֲמוּד הַיְּמִינִי, פְּטִישׁ הַחֲזֶק", מִפְּנֵי מָה אַתָּה בּוֹכָה? אָמַר לָהֶם: אֵילּוּ לִפְנֵי מֶלֶךְ בָּשָׂר וָדָם הָיוּ מוֹלִיכִין אוֹתִי, שֶׁהֵיוּ כָּאֵן וּמִחַר בִּקְבָר, שָׂאֵם כּוֹעֵס עָלַי אֵין כְּעֵס כְּעֵס עוֹלָם, וְאֵם אוֹסְרִנִּי — אֵין אִיסּוּרוֹ אִיסּוּר עוֹלָם, וְאֵם מְמִיתִנִּי — אֵין מִיתָתוֹ מִיתַת עוֹלָם, וְאֵנִי יָכוֹל לִפְיִיסוֹ בְּדִבְרִים וּלְשַׁחֲדוֹ בְּמִמּוֹן, אֵף עַל פִּי כֵן הָיִיתִי בּוֹכָה, וְעַכְשִׁיו שֶׁמוֹלִיכִים אוֹתִי לִפְנֵי מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהוּא חֵי וְקַיִּים לְעוֹלָם וּלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים, שָׂאֵם כּוֹעֵס עָלַי — כְּעֵס כְּעֵס עוֹלָם, וְאֵם אוֹסְרִנִּי — אִיסּוּרוֹ אִיסּוּר עוֹלָם, וְאֵם מְמִיתִנִּי — מִיתָתוֹ מִיתַת עוֹלָם, וְאֵנִי יָכוֹל לִפְיִיסוֹ בְּדִבְרִים וּלֹא לְשַׁחֲדוֹ בְּמִמּוֹן. וְלֹא עוֹד, אֲלֹא שֶׁיֵּשׁ לִפְנֵי שְׁנֵי דִרְכִּים, אַחַת שֶׁל גֵּן עֵדֶן וְאַחַת שֶׁל גִּיהֶנֶם, וְאֵנִי יוֹדֵעַ בְּאִיזוֹ מוֹלִיכִים אוֹתִי, וְלֹא אֲבָכָה? אָמְרוּ לוֹ: רַבִּינוּ, בִּרְכָנוּ. אָמַר לָהֶם: "יְהִי רָצוֹן שְׁתֵּהא מוֹרָא שְׁמַיִם עֲלֵיכֶם כְּמוֹרָא בָּשָׂר וָדָם". אָמְרוּ לוֹ תַלְמִידָיו: עַד כָּאֵן? אָמַר לָהֶם: וְלֹאִי, תִּדְעוּ כְּשֶׁאָדָם עוֹבֵר עֲבִירָה אוֹמֵר: "שְׁלֹא יֵרָאֵנִי אָדָם". בְּשַׁעַת פְּטִירָתוֹ, אָמַר לָהֶם: פָּנוּ כָּלִים מִפְּנֵי הַטּוּמְאָה, וְהָכִינוּ כֶּסֶף לְחִזְקָתָהּ מֶלֶךְ יְהוּדָה שֶׁבָּא.